

**Gimnazjum nr 2 im. Polskich Noblistów
w Gostyninie**

**PROCEDURY
WSPIERANIA
UCZNIA ZDOLNEGO**

WSTEP

Uczniowie zdolni są radością rodziców i satysfakcją szkoły. Stają się widoczni w otoczeniu, mają szansę zrobienia kariery zawodowej, uzyskania sukcesu w wybranej dziedzinie. Osiągnięcia w nauce i działaniach pozaszkolnych ustawiają ich w grupie, na którą patrzy się z zadowoleniem i spokojem. Można na nich liczyć w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych i działaniach artystycznych.

1. DEFINICJA UCZNIĄ ZDOLNEGO

Z powodu bardzo różnych cech osobowości i sposobów funkcjonowania, ucznia zdolnego można zdefiniować w dwóch aspektach:

społecznym – uczeń, który się dobrze uczy, ma wzorowe zachowanie i inne osiągnięcia w szkole (nie zadaje dziwnych pytań, nie kłamie, nie ma dziwnych pomysłów), grzeczny prymus;

psychologicznym – uczeń, który ma wysoki poziom inteligencji, duże osiągnięcia, wysoki poziom twórczy – czyli charakteryzuje go niepokój poznawczy, umie oderwać się od utartych schematów, potrafi znaleźć się w nowej sytuacji, ma pomysły nowych rozwiązań starych problemów, nie boi się nowych rzeczy.

2. CHARAKTERYSTYKA UCZNIĄ ZDOLNEGO

Uczeń zdolny charakteryzuje się określonymi cechami pozytywnymi. Należą do nich:

- ponadprzeciętny intelekt;
- szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie;
- dociekliwość, duża liczba pytań;
- szeroki wachlarz zainteresowań, dużo wiadomości pozaszkolnych;
- umiejętność skupienia uwagi przez dłuższy czas;
- bogata wyobraźnia, oryginalne pomysły;
- potrzeba ukazania swoich myśli, wrażeń, emocji;
- niezależna postawa, obrona swoich myśli.

Uczniowi zdolnemu nie brakuje jednak skłonności do przejawiania cech negatywnych takich jak:

- uczeń taki bywa często kłopotliwy;
- trudności w przystosowaniu się do grupy (chęć ciągłego imponowania, dominacji, postawa egocentryczna);
- zarozumiałość, okazywanie lekceważenia rówieśnikom i nauczycielom;
- egocentryzm, koncentracja na sobie;

- trudności w przechodzeniu od wiadomości do umiejętności, demonstrowanie wiedzy encyklopedycznej;
- chwiejność emocjonalna, nieśmiałość lub nadpobudliwość psychoruchowa, zachowania agresywne bądź lękowe.

3. CELE PROGRAMU:

CEL STRATEGICZNY: ułatwianie nauki i pomoc w procesie uczenia się pozwala na odkrywanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień, nawet tych najmniejszych, by każdy uczeń odnosił sukces na miarę swoich możliwości.

CELE OGÓLNE:

Uczeń biorąc udział w programie:

- osiąga umiejętność ułatwiania sobie nauki,
- osiąga osobistą satysfakcję z różnorodnych, podejmowanych przez siebie działań,
- osiąga umiejętność twórczego myślenia i działania.

Nauczyciel biorąc udział w programie uczy lepiej (efektywniej) oraz dostrzega i wspiera rozwój emocjonalny, społeczny i intelektualny każdego ucznia.

CELE SZCZEGÓLOWE:

- poznawanie ucznia i jego zainteresowań, mocnych stron, zdolności,
- w ocenie ucznia uwzględnianie nie tylko opanowanych wiadomości, ale i jego zainteresowań i twórczego zaangażowania,
- położenie większego nacisku na myślenie twórcze niż odtwórcze,
- zachęcanie do twórczego rozwiązywania problemów,
- zaangażowanie uczniów zdolnych w prowadzenie lekcji,
- zachęcanie uczniów do wykonywania samodzielnych projektów związanych z ich zainteresowaniami,
- uczenie umiejętności planowania swojej pracy,
- inspirowanie uczniów do korzystania z rozmaitych zajęć pozalekcyjnych w celu rozwijania zainteresowań oraz aktywności poznawczej,
- organizowanie pracy w grupach uczniów zdolnych (np. kołach zainteresowań),
- zachęcanie do udziału w konkursach i olimpiadach,
- zindywidualizowanie nauczania ucznia zdolnego na lekcji,
- pomaganie w kształtowaniu pozytywnej samooceny, wzmacnianie wiary w swoje zdolności, wyrażanie zadowolenia z sukcesów,
- uczenie przyjmowania uwag i radzenia sobie z niepowodzeniami.

4. REGULACJE PRAWNE

- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2001r. w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2002r. Nr 3, poz. 28)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz.U. Nr 13, poz. 125)
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 października zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, form, trybu przyznawania i wypłacania oraz wysokości pomocy materialnej dla uczniów (Dz. U. Nr 92, poz. 1016)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. Nr 41, poz. 362)
- rozporządzenie Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 lutego 1999r. w sprawie ramowego statutu publicznej szkoły podstawowej i publicznego gimnazjum (Dz. U. Nr 14, poz. 131)

5. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Zadaniem nauczycieli i szkoły jest stwarzanie uczniom sprzyjających warunków do realizacji zamierzonych celów niniejszego programu przez:

1. Motywowanie i inspirowanie uczniów poprzez

- stosowanie różnych form pracy i metod nauczania
- dostosowanie metod nauczania do stylów uczenia się i kanałów percepcji
- dostrzeganie i nagradzanie najdrobniejszych osiągnięć i sukcesów
- stwarzanie okazji do aktywności i twórczego działania (praca w samorządzie, udział w konkursach, kołach, otwartych zajęciach edukacyjnych, rozwiązywanie zadań problemowych na lekcji i w domu, wykonywanie prac długoterminowych, udział w projektach, organizowanie przez uczniów imprez, wyjść, praca w grupie itp.)

2. Kontakty z instytucjami lub osobami, dzięki którym uczeń będzie mógł rozwijać swoje zainteresowania i umiejętności (np. wyjścia na wykłady a następnie dzielenie się wiedzą i wrażeniami z innymi uczniami, zapraszanie do szkoły rodziców i innych osób z ciekawym formami prezentacji itp.).

3. Gromadzenie i uzupełnianie literatury z zakresu pracy z uczniami zdolnymi (będą mogli korzystać z niej zarówno nauczyciele jak i zainteresowani problematyką rodzice).

4. **Stwarzanie uczniom możliwości prezentacji** swojej wiedzy i umiejętności w szkole i poza nią – np. poprzez organizowanie konkursów, wystaw prac uczniów w szkole i poza szkołą, publikacje.

6. PROCEDURY IDENTYFIKACJI I KWALIFIKOWANIA UCZNIÓW ZDOLNYCH

1. Ścisła współpraca wychowawców i nauczycieli.
2. Przegląd dokumentacji każdego ucznia pod kątem osiągnięć, zainteresowań i uzdolnień
3. Rozmowy z rodzicami lub ankieta dla rodziców.
4. Rozmowy z uczniami, ankieta dla uczniów- badanie stylów uczenia się oraz profilu uzdolnień i zainteresowań
5. Przekazanie sugestii nauczycielom uczącym.

7. FORMY PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM

SZKOLNE		POZASZKOLNE
NA LEKCJI	POZALEKCYJNE	
Różnicowanie treści i wymagań	Koła zainteresowań (uczestnictwo i prowadzenie)	Konkursy, przeglądy, olimpiady Zawody międzyszkolne Wycieczki edukacyjne Olimpiady przedmiotowe
Stawianie problemów	Indywidualny trening	
Referaty	Szkolne olimpiady, konkursy, przeglądy	
Projekty uczniowskie	Sesje popularno – naukowe, debaty	
Zadania indywidualne	Rozgrywki przedmiotowe	
Listy zadań (rozszerzające)	Spotkania z ekspertami	
Opieka nad grupą uczniów	Zajęcia pozalekcyjne	
Analiza literatury przedmiotu		

8. FORMY PROMOCJI UCZNIÓW I SZKOŁY

PROMOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	PROMOCJA SZKOŁY
• organizowanie wystaw • upublicznianie osiągnięć w prasie i TV lokalnych • Tablica „Najlepsi uczniowie” • Nominowanie do nagród, stypendiów • Zapiski w kronice szkolnej	• Współdziałanie w organizowaniu międzyszkolnych konkursów • Udział uczniów naszej szkoły w konkursach i zawodach • Udział uczniów w życiu kulturalnym miasta i osiedla • Dzień Otwartych Drzwi • Zapraszanie na imprezy rodziców

9. ROLA I ZADANIA

WYCHOWAWCY:

- Informuje rodziców i uczniów o programie (jego założeniach, celach...)
- Przegląda dokumentację wstępną każdego dziecka pod kątem osiągnięć, zainteresowań, uzdolnień z okresu poprzedzającego naukę w szkole podstawowej i gimnazjum,
- Zbiera informacje od nauczycieli, rodziców i uczniów oraz uważnie obserwuje ucznia pod kątem jego zainteresowań/uzdolnień i sukcesów w konkursach, zawodach, pracy społecznej.
- Dbą o indywidualne traktowanie ucznia, który tego wymaga, przez nauczycieli (np. wyznaczanie indywidualnych terminów zaliczeń, konsultacji – nieobecności spowodowanych wyjazdem np. na konkurs; obniżenie wymagań uczniowi, który ma uzdolnienia w innym przedmiocie niż nauczany przez danego nauczyciela).
- Przekazuje na bieżąco informacje o sukcesach ucznia w konkursach, zawodach, pracy społecznej, itp.
- Pilotuje formalności związane z załatwianiem indywidualnego toku nauki.
- Kontaktuje się z pedagogiem szkolnym, jeśli tego wymaga sytuacja ucznia.
- Dostosowuje plan wychowawczy klasy do celów programu.
- Informuje rodziców podczas zebrań z rodzicami o sposobach motywowania uczniów zdolnych, np. stypendiach szkolnych

NAUCZYCIELA PRZEDMIOTU- OPIEKUNA UCZNIĄ:

- Uważnie obserwuje ucznia na lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych pod kątem zainteresowań i uzdolnień.
- Przekazuje na bieżąco informacje wychowawcom o sukcesach ucznia w danym przedmiocie (konkursy, zawody sportowe, inne) lub szczególnie wyróżniającej pracy ucznia na tle zespołu klasowego.
- Bierze udział w warsztatach, szkoleniach, kursach w szkole (w ramach WDN) lub poza szkołą podwyższających efektywność nauczania.
- Promuje sukcesy uczniów w szkole i poza szkołą.
- Informuje i zachęca uczniów do uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych oraz brania udziału w konkursach, zawodach, imprezach zarówno wewnątrzszkolnych, jak i międzyszkolnych.

LIDERA ZDOLNOŚCI

- Opracowuje, wdraża i modyfikuje na bieżąco Procedury Wspierania Ucznia Zdolnego w Gimnazjum nr 2 im. Polskich Noblistów w Gostyninie
- Propaguje wśród społeczności szkolnej ideę wspierania uzdolnień uczniów.
- Gromadzi informacje i dokumentację na temat wspierania zdolności uczniów.
- Współpracuje z instytucjami wspierającymi rozwój talentów (np. Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną)
- Promuje osiągnięcia uczniów na stronie internetowej szkoły oraz w mediach.
- Angażuje się w działania mające na celu odkrywanie i wspieranie uzdolnień dzieci i młodzieży.
- Monitoruje działania wynikające z faktu przynależności do Szkoły Odkrywców Talentów.

DYREKTORA SZKOŁY:

- Promuje sukcesy uczniów i nauczycieli.
- Zapewnia warsztat pracy, pomoce do zajęć z uczniem zdolnym
- Tworzy klimat sprzyjający aktywnemu wspieraniu uzdolnień i zapewniania optymalne warunki pracy z uczniem zdolnym.
- Wzbogaca ofertę zajęć pozalekcyjnych.
- Pozyskuje środki na podejmowane zadania.
- Współpracuje z rodzicami, środowiskiem i władzami lokalnymi oraz organizacjami wspomagającymi szkołę w działaniach skierowanych na wspieranie uzdolnień i zainteresowań.
- W miarę potrzeb organizuje indywidualny tok nauczania dla ucznia zdolnego.
- Promuje nauczycieli podejmujących pracę z uczniami uzdolnionymi osiągającymi wyróżniające efekty swojego działania.

RADY PEDAGOGICZNEJ:

- Wnioskuje o wprowadzaniu do procedur modyfikacji.
- Decyduje o nominacjach do nagród, wyróżnień i stypendiów.
- Tworzy klimat sprzyjający aktywnemu wspieraniu uzdolnień.

RODZICÓW:

Rodzice w ramach działalności Rady Rodziców

- Pozyskują sponsorów
- Pomagają w organizacji spotkania dla rodziców np. na temat rozwoju dziecka
- Podejmują działania w celu wsparcia ucznia zdolnego w jego rozwoju

PEDAGOGA SZKOLNEGO I PSYCHOLOGA SZKOLNEGO:

- Obejmuje opieką uczniów z problemami w komunikacji społecznej, emocjonalnymi.
- Współpracuje z Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną w zakresie wspierania i rozpoznawania uzdolnień, dysfunkcji występujących u uczniów o specyficznych uzdolnieniach.
- Bierze udział w szkoleniach, warsztatach, kursach związanych z problematyką uzdolnień.

- Organizuje spotkania dla rodziców

10. SPODZIEWANE EFEKTY

Uczeń:

- zna i wykonuje ćwiczenia, które przygotowują do efektywnych procesów myślowych i dobrej koordynacji (m.in. integracyjnej pracy półkul mózgowych), co pozwoli na pełne wykorzystanie własnego potencjału intelektualnego
- kreatywnie rozwiązuje problemy – przełamuje schematy i stereotypy, myśli nieszablonowo i rozwiązuje problemy, dostrzega związki między elementami wiedzy
- dochodzi do praktycznych rozwiązań metodą prób i błędów niekoniecznie popartych wiedzą teoretyczną z przedmiotu
- skutecznie porozumiewa się i efektywnie współdziała w zespole oraz jest odpowiedzialny za efekty pracy grupy
- zdobywa wiedzę posługując się technologią informacyjną oraz przedstawia zdobytą wiedzę publicznie

11. SPOSOBY EWALUACJI SYSTEMU

- obserwacje
- wywiady z nauczycielami, uczniami, rodzicami;
- ankiety;
- sprawdziany;
- dyskusja, rozmowa;
- sprawozdania nauczycieli (okresowe i roczne);
- osiągnięcia uczniów i nauczycieli na szczeblu szkoły, miasta, regionu kraju;
- wyniki egzaminów zewnętrznych

opracowała: Joanna Wawrzyniak –Szkolny Lider Zdolności

**Zaktualizowano na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Gimnazjum nr 2
im. Polskich Noblistów w Gostyninie
dnia 9 grudnia 2013 r.
(protokół nr 5/2013/2014)**

